

ZA 05/68
P. 61/36

Pretoriana

REGISTER/INDEX (1951 - 1961)

*Tydskrif van die Genootskap Oud-Pretoria
Verskyn in April, Augustus en Desember.*

*Magazine of the Old Pretoria Association
Published in April, August and December.*

Prys : 25c : Price.

Annual subscriptions are payable to the Treasurer
(Mr. G. Rissik)

c/o. Reserve Bank,
Church Square,
Pretoria.

Jaarlikse subskripsies is betaalbaar aan die
Penningmeester, (Mnr. G. Rissik)

p/a. Reserwebank,
Kerkplein,
Pretoria.

REGISTER

Die Bestuur van die Genootskap Oud-Pretoria het besluit om die tienjarige bestaan van ons tydskrif te herdenk deur hierdie uitgawe te publiseer wat grotendeels uit 'n register op alle vorige afleweringe bestaan.

INDEX

The Committee of the Old Pretoria Association decided to mark the completion of the first decade of our magazine with the issue of this number that consists largely of an index to all previous issues.

Inhoud/Contents

Dr. J. Ploeger: Herinneringe aan die eerste uitgawe van *Pretoriana*.
Mnr. H. M. Rex: Dr. Jan Ploeger. 'n Gewaardeerde Medewerker.
Key to Index/Sleutel tot die Register.
Use of Index: An Explanatory Note.
Subject Index/Sakeregister.
Index of Authors/Register van Outeurs.
Dr. J. Ploeger: Wierdastraat.
Annual Report/Jaarverslag, 1961.

HERINNERING AAN DIE EERSTE UITGAWE VAN „PRETORIANA”

SOOOS bekend het die Genootskap Oud-Pretoria sy verskyning op 22 Maart 1948 gemaak. Die besielende krag van wie die inisiatief uitgegaan het, was dr. W. H. J. Punt. Dat sy gedagte kerngesond was en dat die Genootskap werklik in 'n behoefte voorsien het en nog voorsien, bewys die werksaamhede wat in die afgelope twaalf jaar deur die Genootskap verrig is. Ook gee die aflewering van „Pretoriana” 'n beeld van wat op die gebied van opstel en verwerk van gegewens in verband met die verlede van ons stad en sy inwoners van vergange dae verrig is.

Dr. Punt het sy werksaamhede en belangstelling nie net tot die oprigting van die Genootskap bepaal nie. Vruchte van sy werk is bykans in elke aflewering van „Pretoriana” waarneembaar. Dit geld ook, o.m., vir dr. F. J. du Toit Spies.

Na die stigtingswerk is planne beraam om die nodige fondse te vind om tot die uitgawe van 'n mondstuk van die Genootskap te kom. Dit is danksy die direksie van die oudste skoenwinkel in ons stad, die firma De Bruyn, dat dit moontlik geword het. Hulle het die eerste uitgawe gefinansier.

In sy veelvuldige hoedanigheid as penningmeester-argivaris en lid van die eerste redaksieraad van die blad „Pretoriana” (die naamgewing is van dr. Punt afkomstig) het die skrywer onderhandelings begin aanknoop met mnr. R. Heer, 'n drukker van Vermeulenstraat 420, in ons stad. Mnr. Heer, eienaar van die Trio-drukkery, was bereid om die eerste nommer van die blad te druk. Voldoende fondse vir druk in die gewone sin van die woord was nie beskikbaar nie, bygevolg is 'n nuwe proses toegepas wat ons as 'n middeweg tussen afrol en druk kan beskryf.

Met betrekking tot 'n passende omslagversiering het dr. Punt daarin geslaag om die artistieke en vakkundige hulp van niemand minder as ons bekende kunstenaar, J. H. Pierneef, te verkry. Op sy kenmerkende wyse het Pierneef 'n weergawe van die ou kerkie op Kerkplein geteken met daarby die bewoording „Ou Pretoria.”

Nadat mnr. Heer sy werk voltooi het, is die drukproewe van die eerste nommer, wat van September 1951 dateer, deur die skrywer nagesien. Aan die inhoud van die eerste nommer het meegewerk: Die toenmalige burge-meester van Pretoria, Raadslid J. H. Visse; dr. Punt, mej. J. H. Davies (onder-sekretaresse en lid van die redaksieraad); dr. V. FitzSimons (bestuurslid); die skrywer; mnr. J. P. Kleynhans en dr. F. J. du Toit Spies (sekretaris, lid van die redaksieraad).

Verder is die grondwet van die Genootskap (wat van 1949 dateer) in die eerste uitgawe van „Pretoriana” afgedruk. Die eerste uitgawe het twintig

bladsye beslaan en op daardie wyse het ons hoofstad 'n nuwe publikasie ryker geword.

Behalwe die reeds genoemde lede van die eerste redaksieraad dien ook melding gemaak te word van mnr. J. C. Vlok, een van die kenners van die outydse Pretoria by uitnemendheid. Onder leiding van die eerste redaksieraad het die eerste jaargang van „Pretoriana” verskyn. Aan die begin van die tweede jaar het die skrywer, as gevolg van te veel werksaamhede in ander verband, afgetree as lid van die redaksieraad. Daarna het die sorg vir die blad hoofsaaklik in hande van dr. T. S. van Rooyen oorgegaan wat deur mnr. H. M. Rex en op sy beurt weer deur die teenswoordige redakteur, mnr. A. M. Davey, opgevolg is.

Niemand van hulle, wat in 1951 met die voorbereidende werksaamhede met betrekking tot die eerste nommer van „Pretoriana” te doen gehad het, kon toentertyd verwag dat eksemplare van daardie nommer tans onverkrygbaar is en reeds as Africana beskou word.

DR. JAN PLOEGER,

Lid van die eerste redaksieraad.

Dr. JAN PLOEGER

'n Gewaardeerde Medewerker

BY die herdenking van die tienjarige bestaan van „Pretoriana” is dit gepas om enkele besonderhede te verstrek oor die lewe en wetenskaplike arbeid van dr. Jan Ploeger, een van die stigterslede van die „Genootskap Oud-Pretoria” en daarby ook een van die oprigters van „Pretoriana.” Elders in hierdie uitgawe vertel dr. Ploeger op versoek die een en ander oor die ontstaan van die blad en oor sy eie aandeel as lid van die eerste redaksieraad.

Jan Ploeger is gebore in 1913 in Noordbroek, prov. Groningen, Nederland. Na sy opleiding as onderwyser het hy in 1936 na Suid-Afrika verhuis en aanvanklik het hy hier verder aan die Universiteit van Pretoria gestudeer. In 1937 het hy die B.A.-graad behaal, in 1940 M.A. (Met lof), in 1943 M.Ed. en in 1945 D. Phil. Deur hierdie akademiese prestasies het dr. Ploeger getoon dat hy 'n student en navorser by uitnemendheid is.

Dr. Ploeger het sy loopbaan in Suid-Afrika in 1939 begin as onderwyser aan die Rustenburgse Hoërskool. Daarna was hy vanaf 1941 tot 1946 onder meer tydelike lektor in Geskiedenis en Nederlandse Kultuurgeskiedenis en terselfdertyd Onder-direkteur van die Nederlands Kultuurhistorisch Instituut aan die Universiteit van Pretoria. Skrywer hiervan was

DR. JAN PLOEGER

in daardie jare een van dr. Ploeger se studente en hy herinner hom nog goed hoe dr. Ploeger blyke gegee het dat hy sy leerstof volkome beheers en by sy aangename verteltrant het hy die vermoë gehad om sy feite glashelder en verstaanbaar aan te bied. Daarby het hy ook steeds met groot selfvertroue in die lesingsaal opgetree.

Na die beëindiging van sy tydelike lektoraatskap het hy na aanleiding van versoë toegetree tot die redaksie van 'n Pretoriase dagblad en vir 'n tydlank belangrike joernalistieke werk vir dié blad verrig. Kort nadat die blad na Johannesburg verhuis het, het dr. Ploeger na sy eerste liefde teruggekeer en weer in Pretoria begin onderwys gee. Tans is hy sedert 'n aantal jare verbonde aan die personeel van „Hillview High School” in Pretoria waar hy as senior onderwyser verantwoordelik is vir Afrikaans en Geskiedenis. Die jaarlikse uitslae van sy leerlinge dui daarop dat hy net so'n goeie en deeglike onderwyser is as wat hy enkele jare gelede lektor was.

Temidde van sy drukke daaglikse arbeid het dr. Ploeger in die loop van die jare 'n verbasende werkvermoë op die terrein van historiese navorsing aan die dag gelê. Sy indrukwekkende lys van publikasies sowel as sy lidmaatskap van verskeie belangrike organisasies getuig van sy liefde vir historiese navorsing, asook sy belangstelling in aangeleenthede van kultuurhistoriese aard. Aan al die tydskrifte en organisasies waaraan hy in die loop van die jare sy medewerking verleen het, was hy steeds 'n hoog gewaardeerde medewerker op wie altyd staat gemaak kon word. Mag hy nog baie jare vir sy nuwe vaderland gespaar bly!

Dr. Ploeger het onder andere die volgende gepubliseer:—

A. Boeke:—

- 1942 „Nederland — Oranje-Vrystaat”, Wallachs, Pretoria.
- 1943 „Prins Willem van Oranje (1533-1584), Vader van die Nederlandse Vryheid”, Unie-Boekhandel, Pretoria.
- 1947 Saam met mej. J. M. Lange die *eerste* Afrikaanse uitgawe van „Gedenkskrifte van Paul Kruger”, J. L. van Schaik, Pretoria.
- 1949 Saam met mej. Anna H. Smith: „'n Plate-atlas van die Geskiedenis van die Unie van Suid-Afrika”, J. L. van Schaik, Pretoria.
- 1952 „Onderwys en Onderwysbeleid in die Suid-Afrikaanse Republiek onder ds. S. J. du Toit en dr. N. Mansvelt”, Argief-jaarboek, 1952, Deel I, Staatsdrukker, Pretoria-Kaapstad.
- 1960 „Uit die geskiedenis van die uitgewersmaatskappy Wallachs Beperk (1873-1960)”, Wallachs, Pretoria.

B. Meegewerk aan die volgende boeke:—

- 1947 „Suid-Afrikaanse Heldegalerie”, Kaapstad.
- 1952 „Geskiedenis van Suid-Afrika”, onder redaksie van proff. A. J. H. van der Walt, J. A. Wiid en dr. A. L. Geyer, Nas. Pers., Kaapstad.

- 1955 „Pretoria (1855-1955), Geskiedenis van die Stad Pretoria”, Stadsraad van Pretoria, Pretoria.
- 1959 „Geïllustreerde geskiedenis vir Senior Sertifikaat, Sts. IX en X”, deur prof. dr. F. A. van Jaarsveld e.a., Voortrekkerpers, Johannesburg.
- 1960/1961 „Ensiklopedie van Suid-Afrika.” Sal mettertyd by die Nas. Boekhandel in Kaapstad verskyn.

C. Artikels:—

- O.a. in: —, „Historiese Studies”, Pretoria.
 „Historia”, Pretoria.
 „Tydskrif vir Wetenskap en Kuns”, S.A. Akademie, Pretoria.
 „Africana Aantekeninge en Nuus”, Johannesburg.
 „Hertzog-Annale”, Pretoria.
 „Tydskrif vir Volkskunde en Volkstaal”, Johannesburg.
 „Die Huisgenoot”, Kaapstad.
 „Lantern”, Pretoria.
 „Panorama”, Pretoria.
 „Pretoriana”, Pretoria.

D. Hoorspele:—

- 1952 „Jan van Riebeeck”, Opgevoer op Pretoria.
- 1957 „Die Vryburgers”, Opgevoer op Pretoria en Ermelo.
- 1959 „Triomf van Boerdery in Suid-Afrika”, Opgevoer op Potgietersrus.

E. Rolprente:—

- 1960 Meegewerk aan „Spieël van ons Verlede”.

F. Lidmaatskappe:—

(i) *Op uitnodiging:—*

„Assessorlid v/d. Suid-Afrikaanse Akademie vir Wetenskap en Kuns”.

„Lid van verdienste van 't Grunneger Genootschap (Groningen, Nederland”.

„Lid v/d. „Maatschappij der Nederlandse Letterkunde”, Leiden, Nederland”. Na die dood van mnr. F. Oudschans Dentz is dr. Ploeger in sy plek benoem as verteenwoordiger vir Suid-Afrika van die „Maatschappij der Nederlandse Letterkunde”.

Lid „Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde”, Den Haag, Nederland.

Lid v/d. „Historisch Genootschap van Utrecht”, Nederland.

(ii) *Deur toetreding*:—

Lid „Historiese Genootskap van Suid-Afrika”.

Stigterslid v/d. „Genootskap Oud-Pretoria”.

Stigterslid v/d. „Stigting Simon van der Stel”.

G. **Ere-Redakteur** v/d. „Bulletin” van die „Stigting Simon van der Stel.”

Uit bostaande lang, ofskoon onvolledige lys van publikasies en aktiwiteite van dr. Ploeger blyk dit baie duidelik dat hy tot dusver ’n werksame lewe gehad het, maar aangesien hy nog in die fleur van sy lewe verkeer, sal daar in die toekoms hopelik nog steeds resultate van sy navorsing in skrif verskyn. Onlangs het dit bekend geword dat dr. Ploeger deur die Transvaalse Onderwysdepartement vir een skoolkwartaal na die Provinsiale Administrasie gesekondeer is met die oog op die navorsing en teboekstelling van die geskiedenis van die Administrateurswoning, „Overvaal”. Dit belowe om ’n lesenswaardige publikasie te wees en die „Genootskap Oud-Pretoria” sal hom verheug in die verskyning daarvan.

— H. M. REX.

[The Old Pretoria Association has played an active part in furthering the projected history of the Administrator’s residence, “Overvaal” and feels honoured that one of its most distinguished members should have been selected to undertake the task. We are sure that Dr. Ploeger’s publication will be a notable addition to the literature on Pretoria.—Ed.]

KEY / SLEUTEL

Actual//Werklike Vol. No./Deel Nr.	Date/Datum	New Number/Nuwe Nommer vir for this Index/hierdie Register
1: 1	1951 Sept.	1
2	Dec./Des.	2
3 and/en 4	1952 March/Maart	3 and/en 4
2: 1	Sept.	5
2	Dec./Des.	6
3	1953 April	7
4	July/Julie	8
3: 1	Sept.	9
2	Dec./Des.	10
3	1954 April	11
4	July/Julie	12
4: 1	Sept.	13
2	Dec./Des.	14
3	1955 April	15
16 and/en 17	July/Julie-Sept.	16 and/en 17
18	Dec./Des.	18
19	1956 April	19
20	July/Julie	20
21	Oct./Okt.	21
22	Dec./Des.	22
23	1957 April	23
24	Aug.	24
25	Dec./Des.	25
26 and/en 27	1958 April-Aug.	26 and/en 27
28	Dec./Des.	28
29	1959 April	29
30	Aug.	30
31	Dec./Des.	31
32 and/en 33	1960 April-Aug.	32 and/en 33
34	Dec./Des.	34
35	1961 April	35
36 and/en 37	Aug.-Dec./Des.	36 and/en 37

USE OF INDEX: AN EXPLANATORY NOTE

The system of numbering used for *Pretoriana* at its inception was changed in 1955 when No. 16 and 17 became the first of the second and present series. To simplify indexing the numbers 1—15 have now been assigned to the first series. These numbers can easily be pencilled on the covers of your old issues. Reference to the key will indicate the actual description of the volume e.g. a reference in the index **2 : 14-16** means pp. 14 - 16 of the second issue of the magazine (Vol. 1, No. 2).

An attempt has been made to provide a compact bilingual index that will serve to guide the general reader and the research worker. Generally speaking, fleeting references to persons, farms, erven, etc., have not been indexed; articles listed under histories, buildings, recollections, etc. are likely to contain numerous references of this kind.

— Editor.

SUBJECT INDEX / SAKEREGISTER

Nr./No. 1 - 35 (1951 - 1961)

- Achard, J. G., **19** : 8-11.
Anglo-Boer War — See/sien Tweede Vryheidsoorlog.
Arnoldi, Dr. B. G. A. D., **28** : 32.
Baines, T., **2** : 15, **3 & 4** : 24.
Battiss, W., **25** : 15-18.
Baker, Sir Herbert, **32 & 33** : 115-117.
Beanes, C. J., **32 & 33** : 41.
Begraafplaas (Ou)/Cemetery (Old), **32 & 33** : 122-127.
Beleg/Siege, **2** : 18-20; **3 & 4** : 38-40; **19** : 16-17; **23** : 32-33; **25** : 29; **30** : 1-3.
Botaniese Tuin — See/sien Parke.
Bernhard, Prins/Prince, **23** : 2-4.
Besienswaardighede, **34** : 3-4.
Boekbesprekings/Book reviews, **2** : 3-4; **5** : 19-20; **22** : 13-14.
Bome en plantegroei/Trees and vegetation, **5** : 19; **13** : 17-19; **34** : 8-16.
Boodskappe: Kleyenberg, J. A., **16 & 17** : 7-9.
    Muller, Dr. H., **16 & 17** : 4.
    Otto, Dr. J. C., **32 & 33** : 3-5.
Boshoff, Kapt./Capt. A. G., **14** : 11-14.
Bosman, Ds. H. S., **14** : 13-14.
Bourke, E. F., **28** : 29-30.
Brodrick, A., **1** : 11-12; **2** : 12-13; **3 & 4** : 24; **14** : 14; **16 & 17** : 66; **18** : 2-12;
19 : 12, 30-33.

- Buildings — See/sien Geboue.
 Burgeroorlog/Civil War **3 & 4** : 14-19.
 Burgers, T., **16 & 17** : 43-44.
- Caricatures — See/sien Spotprente.
 Celliers, C., **6** : 16-18; **7** : 10-12.
 Celliers, Mev. S. (Preller), **6** : 16-18; **7** : 10-12.
 Cemetery (Old) — See/sien Begraafplaas.
 Centenary — See/sien Eeufees.
 Christian Victor, Prince/Prins **26 & 27** : 57-58; **32 & 33** : 124.
 Churchill, Sir W. S., **18** : 19; **20** : 2, 8-10, 18-19; **32 & 33** : 83-93.
 Church Square — See/sien Kerkplein.
 Civil War — See/sien Burgeroorlog.
 Clary, Miss/mej. S. M., **10** : 3-8; **16 & 17** : 63; **21** : 17-19.
 Coster, Mev./Mrs. J., **21** : 9.
- Dacomb, H. L., **23** : 32-33.
 de Beer, J. du P., **30** : 23-24.
 de Jong, J. J., **26 & 27** : 36-41.
 de Loor, H. A., **20** : 1.
 Devenish, A. L., **5** : 7-8.
 Devereaux-broers/brothers, **32 & 33** : 37.
 de Vogel, J. A., **24** : 23-24.
 Dokumente/Documents: J. C. Krogh, **7** : 1-5.
     Plase 1841, **26 & 27** : 58-59.
     Various/Diverse, **35** : 30-32.
- du Preez, J., **1** : 4-5.
 du Toit, A. E., **22** : 17-20.
- Ebert, J. N., **35** : 7-11.
 Education — See/sien Onderwys.
 Eeufees/Centenary, **16 & 17** : 5-6; **18** : 1.
 Eeufees-album/Centenary album, **3 & 4** : 29.
 Engelenburg, Dr. F., **32 & 33** : 101-102.
 Esselen, E., **16 & 17** : 84.
 Evers, Dr. E. J., **35** : 4-7.
 Eybers, Dr. G. W., **30** : 13.
- Farms — See/sien Plase.
 Fine Arts — Sien/see Skone Kunste.
 Forte/forts, **16 & 17** : 73-79.
 Free Masons — see/sien Vrymesselary.
- Geboue/Buildings: De Bruyn se Skoenwinkel, **3 & 4** : 22-24.
 (See also Museums/Sien ook Museums), Eendrachtsskool, **28** : 1-2.
     Fountain Lodge (Bras Pereira), **8** : 1-2; **11** : 5-16; **16 & 17** : 82;
     30 : 7-8; **35** : 31-32.

- Gevangenis, **14** : 2-5.
 Glasblasery/Glassworks, **32 & 33** : 95-98.
 Goewermentsgebou, **15** : 6-13.
 Government School, First, **32 & 33** : 18-20.
 Hollard-huis, **15** : 19-20.
 Leprozenhuis, **9** : 8-10.
 Libertas, **29** : 1.
 Loges (Vrymesselaars/Freemasons), **24** : 14-22.
 „Meester” Louis se Skool, **32 & 33** : 62-65.
 Melrose-huis, **28** : 9-18.
 Mundt-woning, **30** : 13-15.
 Munisipale Kantoor (Eerste), **5** : 4-6.
 Munt, **2** : 4-10.
 Nasionale Bank, **2** : 4-10.
 Palace Building (Johannesburg), **30** : 18-20.
 Provinsiale gebou (Nuwe), **14** : 1-2; **15** : 9.
 Staatsbiblioteek/State Library, **26 & 27** : 50-57; **32 & 33** : 66-69.
 Staatsmodelskool, **1** : 18-19; **16 & 17** : 47-52; **18** : 17-19; **20** : 2-6,
     18-19; **21** : 20; **22** : 9-12; **32 & 33** : 71-81.
 Stadsaal (Nuwe), **32 & 33** : 117-122.
 Uniegebou/Union Buildings, **32 & 33** : 115-117.
 Wachthuis (Polisie-gebou), **26 & 27** : 20.
 Z.A.S.M.-huis, **26 & 27** : 25-29.
- Gedigte/Verse, **1** : 12; **2** : 12-13; **14** : 14; **18** : 6-12; **32 & 33** : 123.
- Genis, M. C., **28** : 31-32.
- Genootskap/Association: Annual Reports/Jaarverslae:
     1953, **11** : 1-4; 1954, **15** : 2-6; 1955, **19** : 2-6; 1957, **25** : 30-34; 1958,
     29 : 6-8; 1959, **31** : 34-36; 1960, **34** : 21-22.
- Bewaring/Preservation, **23** : 33-34.
- Constitution/Grondwet 1949, **1** Omslae/Covers.
- Ledelys/Membership list, **25** : 35-39; **26 & 27** : 60-64.
- Plaques/Gedenkplate, **16 & 17** : 52; **34** : 2.
- Standpunt/Viewpoint—Prov. gebou/building, **14** : 1-2; **15** : 9.
- Tienjarige bestaan/First ten years, **26 & 27** : 2-8, 20-24.
- Wapen/Shield, **16 & 17** : 46.
- Geskiedenis en oorprong/History and origin:
- Bantule, **25** : 26-28.
- Du Preezhoek, **1** : 4-6.
- Eerste Fabrieken, **32 & 33** : 95-98.
- Fonteine/Fountains, **28** : 3-8.
- Hercules, **6** : 3-4; **7** : 18-20; **8** : 15-16.
- Hillcrest, **35** : 29-30.
- Pretoria, **5** : 9-12; **6** : 8-13, 19-20; **7** : 12-17; **8** : 17-19; **9** : 4-7; **14** :
         6-10; **16 & 17** : 11-31; **25** : 2-9; **32 & 33** : 7-17, 24-35.

- Saulsville, **25** : 26-28.
 Silverton, **24** : 1; **30** : 16-18.
 Voortrekkerhoogte, **32 & 33** : 105-113.
 (Verwys ook na/Also refer to: Geboue/Buildings; Recollections/Herinneringe; Tweede Vryheidsoorlog/Anglo-Boer War, etc./ens.).
 Greenlees, Mrs./Mev. H., **30** : 1-3.
 Gregorowski, Regter/Judge, **19** : 18-19.
 Gros, H. F., **16 & 17** : 66.
 Gunning, Dr. J. W. B., **28** : 19-24; **29** : 10-13.
 Haggard, R., **7** : 11; **16 & 17** : 65-66; **19** : 14.
 Haldane, Capt./Kapt. A., **32 & 33** : 83-93.
 Herinneringe — Sien/see Recollections.
 History and origins — See/sien Geskiedenis en Oorsprong.
 Hobhouse, Miss/Mej. E., **14** : 12.
 Impressions (visitors)/Indrukke (besoekers), **34** : 19-21.
 Jameson-inval/Jameson raid, **19** : 17-19; **24** : 5.
 Jooste, J. P., **19** : 21.
 Jorissen, Regter/Judge, **16 & 17** : 83-84; **20** : 20.
 Kaskenades/Pranks, 1872, **35** : 3-4.
 Kerkplein/Church Square, **2** : 1-2; **6** : 1-2; **32 & 33** : 42-49.
 Kilner, Rev./Eerw. J., **24** : 23.
 Kirkness, J. J., **2** : 11; **10** : 2; **15** : 9.
 Kirsten (Wapen), **3 & 4** : 25-28.
 Kisch, D. M., **1** : 7-8.
 Kleinenberg, B., **18** : 20.
 Kleyn, F., **2** : 13.
 Knothe, Eerw./Rev. C., **10** : 15-20; **11** : 16-22; **12** : 24-28; **13** : 12-17.
 Koch, O. P., **21** : 7.
 Koerante — See/sien Newspapers.
 Kruger-standbeeld/statue, **5** : 8; **6** : 1-2; **9** : 1; **13** : 2-5; **16 & 17** : 57-60; **19** : 7-12.
 Kruger, S. J. P., **1** : 15-16; **2** : 4-10; **3 & 4** : 32; **5** : 8; **11** : 23-24; **12** : 1; **13** : 1-12; **16 & 17** : 62; **25** : 12-13; **30** : 24; **32 & 33** : 61.
 Lanyon, Sir W. O., **7** : 11; **19** : 13-15.
 Leibbrandt, Rev./Ds. H. C. V., **6** : 5-7.
 Louis, W., **15** : 14-18; **16 & 17** : 61-62.
 Mansvelt, Dr. N., **29** : 11, 14-16.
 Marks, S., **2** : 16.
 Maxwell, Sir John G., **29** : 28.
 McLea, J. H., **32 & 33** : 52, 60-61.
 Meyer, Dr. I. M., **31** : 10-33.
 Middelberg, G. A. A., **26 & 27** : 25-35.

- Middelberg, L. R., **26 & 27** : 25-29.
 Minnaar, **3 & 4** : 18.
 Missionaries — See/sien Sendelinge.
 Moerdyk, G., **29** : 1-3.
 Motau, Rev./Eerw. F., **9** : 2-4.
 Mulder, J. J., **31** : 9-10.
 Mundt, H. H., **30** : 14-18.
 Museums: General/Algemeen, **1** : 8-11.
     Kruger House/Woning, **25** : 12-15.
     Kunsmuseum/Art Gallery, **26 & 27** : 36-41.
     Opelug/Open Air, **16 & 17** : 69-72, 82-83; **22** : 1-8; **23** : 35-38; **30** :
     9-11.
     Posmuseums/Postal museums, **25** : 9-12; **28** : 26-28.
     Transvaal Museum, **29** : 9-14.
 Newspapers/Koerante: **Hollands Weekblad voor Zuid-Afrika**, **24** : 11-13.
     News of the Camp, **2** : 18-20; **3 & 4** : 38-40.
 Nie-Blankes/Non-Europeans: Bantu/Bantoe, **8** : 2-6; **9** : 2-4; **16 & 17** : 60;
20 : 17; **25** : 26-28.
 Indians/Indiërs: **28** : 29-31; **30** : 23.
 Oerder, F., **23** : 5.
 Onderwys/Education: **3 & 4** : 3-22; **10** : 3-8; **15** : 14-18; **21** : 17-19; **22** :
 9-12; **23** : 39-40; **28** : 1-3; **29** : 14-16. 22-23; **32 & 33** : 13-20, 62-65,
 72-81; **35** : 4-7.
 Ouddorp (Nederland), **16 & 17** : 7-9, 53-55.
 Parks/Parke: Arcadia Park, **26 & 27** : 36-39.
     Burgerspark, **30** : 20-22; **32 & 33** : 52-61.
     Dieretuin/Zoological Gardens, **28** : 19-26.
     Wandelterrein, **32 & 33** : 128-131.
 Pereira, B. P., **11** : 15-16; **35** : 31-32.
 Pierneef, J. H., **23** : 5-8; **25** : 1; **26 & 27** : 57.
 Places of interest — See/sien Besienswaardighede.
 Plase/Farms: Groenkloof, **28** : 3-8.
     Hartebeestpoort Nr. 308 : **30** : 15-16.
     Pankoppen, **9** : 10.
     Pretoria-distrik, **26 & 27** : 58-59.
     Pretoriuskloof, **14** : 17.
 Ploeger, Dr. J., **20** : 20; **26 & 27** : 60.
 Plokhooy, C., **24** : 11-13.
 Pretorianers in Nederland, **21** : 7-9.
 Pretorius, Graaf, **22** : 20.
 Pretorius, M. W., **3 & 4** : 9; **16 & 17** : 65; **32 & 33** : 40.
 Primmer, Mrs. E., **5** : 14-15.
 Punt, Dr. W., **31** : 2-9.

Recollections/Herineringe : Barnes, Mrs./Mev. L. H., **16 & 17** : 33-45.
 Beanes, C. J., **7** : 6-8; **8** : 7-11; **9** : 12-15; **10** : 12-15.
 Bezuidenhout, S. J., **32 & 33** : 62-65.
 Cilliers, C. A., **35** : 19-23.
 de Bruyn, H., **11** : 14-15.
 Dommissie, Maj. M. J., **12** : 19-23.
 du Toit, G. J. W., **32 & 33** : 20-23.
 Greenlees, Mrs./Mev. H., **6** : 15-18; **7** : 10-12 and/en Mrs./Mev. de
 Zwaan **16 & 17** : 63-66.
 Jooste, Mev./Mrs. H. **35** : 13-19.
 Kleynhans, J. P., **1** : 12-16; **16 & 17** : 61-62, 83-84; **30** : 23-24.
 Middelberg, L. R., **10** : 10-12; **11** : 22.
 Morgan, C., **3 & 4** : 31-34.
 Peters-Louis, Mev./Mrs. K. C., **15** : 14-18.
 Postma, Mev./Mrs. M. M., **20** : 16-18.
 Rodda, Mrs./Mev. T. J., **18** : 13-16; **19** : 13-20; **20** : 7-15; **21** :
 10-16.
 Stiemens, H., **3 & 4** : 3-22.
 Wulfse, F. J., **9** : 16-18; **34** : 5-7.
 Rex, H. M., **23** : 1.
 Roberts, Lord, **21** : 11-12.
 Roorda-Smit, Dr. J. A., **26 & 27** : 53.
 Runderpes/Rinderpest, **24** : 5-10; **26 & 27** : 43-44.
 Saluutskote/Salutes, **9** : 20.
 Sandberg, Jonkheer C. G. S., **21** : 8; **24** : 24.
 Schoeman, S., **3 & 4** : 11-18.
 Sekhukhune, **5** : 14-15.
 Sendelinge/Missionaries, **9** : 2-4; **10** : 15-20; **11** : 16-22; **12** : 24-28; **13** : 12-
 17; **14** : 18-20.
 Shepstone, Sir Theophilus, **19** : 13-14.
 Shopkeepers — See/Sien Winkeliers.
 Siege — See/Sien Beleg.
 Skinner, W., **32 & 33** : 35-41.
 Skone Kunste/Fine Arts, **2** : 15; **3 & 4** : 24; **16 & 17** : 80-81; **19** : 7-12; **23** :
 5-8; **25** : 15-18; **26 & 27** : 29-35; **32 & 33** : 102-103.
 Skooltuinekompetisie/School gardens competition, **16 & 17** : 45; **23** : 19-25;
25 : 19-26; **29** : 17-23; **34** : 17-19.
 Smuts, Generaal/General J. C., **19** : 7-12.
 Spies, Dr. F. J. du T., **32 & 33** : 5-6.
 Spies, M., **21** : 9.
 Spotprente/Caricatures **1** : 19; **20** : 4-6; **21** : 20.
 Stead, W. T., **14** : 12.
 Stiemens, H., **3 & 4** : 3-22.

- Straatname/Street Names, **1** : 6-8, **16 & 17**; **2** : 16-18; **3 & 4** : 34-37; **5** : 13-14; **6** : 13-15; **7** : 17-18; **8** : 13-15; **9** : 11; **32 & 33** : 23, 131; **35** : 29-30.
- Streatfield, H., **25** : 29.
- te Boekhorst, J. K. M., **21** : 8.
- Theiler, Sir Arnold, **23** : 9-18; **24** : 2-10; **26 & 27** : 42-49; **29** : 24-28; **32 & 33** : 99-102.
- Toesprake/Addresses: Böhmer, W. C. R., **29** : 17-19.
- Codd, Dr. L. E., **34** : 8-16.
- Eaton, N., **26 & 27** : 11-19.
- Muller, Dr. H., **30** : 5-7.
- Van den Berg, L. J., **29** : 19-21.
- Van Rooyen, Mej./Miss H., **34** : 17-19.
- Van Tonder, B. M., **26 & 27** : 10-11.
- Visse, J. H., **9** : 19-20.
- Townships (Names of), **35** : 23-28.
- Transvaal War/Eerste Vryheidsoorlog, **2** : 18-20; **16 & 17** : 75-76; **19** : 16-17; **23** : 32-33.
- „Transvalia,” Scherm- en Gymnastiek-Vereniging, **22** : 12-13.
- Trees and vegetation — See/Sien Bome en plantegroei.
- Tweede Vryheidsoorlog/Anglo-Boer War, **1** : 18-19; **3 & 4** : 33-34; **5** : 5-6; **7** : 6; **12** : 19-23; **14** : 11-14; **16 & 17** : 51, 77-79; **19** : 20; **29** : 7-15; **21** : 4-6, 10-16; **28** : 9-18; **32 & 33** : 83-93, 99-102; **35** : 12.
- Uniedag/Union Day 1910, **32 & 33** : 113-115.
- Valks, Dr. J. A., **21** : 3-6.
- Van Nispen, R. A., **28** : 32.
- Van Riebeeckfees/festival, **12** : 2-18.
- Van Riebeeck, Maria, **7** : 8-10.
- Van Riebeeckreservaat, **9** : 19-20.
- Van Rooyen, Dr. T. S., **23** : 1.
- Van Rysse, K., **23** : 26-32.
- Van Wouw, A., **15** : 7-11; **16 & 17** : 80-81; **29** : 2.
- Verse — See/Sien Gedigte.
- Vrymesselary, **24** : 14-22.
- Wallmannsthal, **10** : 15-20; **11** : 16-22; **12** : 24-28; **13** : 12-17; **14** : 18-20.
- Watkins, Rev./Eerw. O., **24** : 23.
- Watt, Miss/Mej. C. R., **16 & 17** : 63.
- Wichgraf, F., **32 & 33** : 101-102.
- Wierda, S., **11** : 5-13; **13** : 19-20; **23** : 26-29.
- Wijers, J. B., **14** : 15.
- Winkeliers en sakemanne/Shopkeepers and businessmen, **8** : 20; **10** : 2; **18** : 2-12.
- Wulfse, F. J., **9** : 16-18; **34** : 5-7.

INDEX OF AUTHORS/REGISTER VAN OUTEURS

Nr./No. 1 - 35 (1951 - 1961)

- Andrews, T. E.: The Origins of Names of Pretoria Townships, **35**:23-28.
- Anonymous/Anoniem: Devenish and the M'Pefu War, **5**:7-8.
Leibbrandt's Visit to Pretoria, **6**:5-7.
Saluutskote oor Pretoria, **9**:20.
The Firm of John J. Kirkness, **10**:2.
The Statue, **13**:3-5.
The Exile, **13**:5-8.
Beswaar teen Nuwe Provinsiale Gebou, **16** en **17**:9.
Wisseltrofee vir Laerskole, **16** en **17**:45.
'n Besoek aan Ouddorp, **16** en **17**:53-55.
'n Hartbeeshuisie in Nederland, **16** en **17**:55.
Pretoria - Tshwana, **16** en **17**:60.
Vinnige Optrede: Beeldhouwerk van groot waarde gered, **16** en **17**:80.
Opelug-museum word beoog, **16** en **17**:81.
Wie was Hulle? **18**:17-19.
Oudste Skool moet Monument word, **20**:18-19.
'n Gedenksteen vir Landdros du Toit, **22**:17-20.
Z.K.H. Prins Bernard der Nederlanden te Pretoria, **23**:2-4.
Die Universiteit van Pretoria vereer Pierneef, **23**:5-8.
Die Skooltuinekompetisie, **23**:19-25.
Bulldozing History, **30**:4.
'n Geskiedkundige „Circulaire” van Dr. Mansvelt, **29**:16.
Pretoria's Oldest House to be demolished and dumped on a Waste Lot! **30**:7.
- Auret, B. (en Bester, A.): Enkele Grepe uit die Geskiedenis van Silverton, **30**:17-18.
- Bantoe/Bantu**: From the Slums of Bantule to Saulsville, **25**:26-28.
- Baumbach, Dr. J.: 'n Lewenskets van Eerwaarde Frans Motau, **9**:2-4.
- Barnes, Mrs./Mev. L. H.: Memories, **16** & **17**:33-44.
- Beanes, C. J.: Street Names of Pretoria: **3** & **4**:35-37.
Pretoria Fifty Years Ago I, **7**:6-8.
Origin of Street Names, **7**:17-18.
Pretoria Fifty Years Ago II, **8**:7-11.
Origin of Street Names, **8**:13.
Pretoria Fifty Years Ago III, **9**:12-15.
Pretoria Fifty Years Ago IV, **10**:12-15.
Fountain Lodge, **11**:15-16.

- Sir Winston does not remember, **20**: 2-3.
 Church Square, **32** & **33**: 42-51.
 Signalling to the State Model School, **35**: 12.
- Behrens, H. P. H.: Investigation: Baines Paintings, **3** & **4**: 24.
 Herinnerings uit Oud-Pretoria deur mnr. C. Morgan, **3** & **4**: 31-34.
 Kochstraat en Bosmanstraat, **3** & **4**: 34.
 Pretoria se Eerste Munisipale Kantoor deur A. C. Kotterer, **5**: 4-6.
 Onderhoud met mnr. Frederick Johannes Wulfse van Rustenburg,
9: 16-18.
- Bester, A. (en Auret, B.): Enkele Grepe uit die Geskiedenis van Silverton,
30: 17-18.
- Bezuidenhout, S. J.: „Meester” Wessel Louis se skool in Pretoria, **32** & **33**:
 62-65.
- Bigalke, Dr. R.: History of the National Zoological Gardens, **28**: 19-26.
- Bodel, J. D.: How Pretoria became Seat of Government of the South
 African Republic in 1860 and Administrative Capital of the
 Union . . . . 1910, **32** & **33**: 7-13.
 Street Names in Hillcrest, **35**: 29-30.
- Böhmer, W. C. R.: Toespraak (Skooltuinekompetiese), **29**: 17-19.
- Bok, Regter/Judge W. E.: Brief, **11**: 22.
- Calitz, F. C.: Die Oudste Huis in die Omgewing van Pretoria, **30**: 13-15.
- Cilliers, C. A.: Pretoria in Bygone Days, **35**: 19-23.
- Cloete, Dr. J. J. N.: Die Fontein van Pretoria, **28**: 3-8.
 Die Munisipale Bestuursreëlings van Pretoria voor 1877, **32** & **33**:
 24-35.
- Codd, Dr. L. E.: The Flora of Pretoria, **34**: 8-16.
- Coertze, H.: Die Eendrachtskool, **28**: 1-3.
- Cronje, A. P.: Die Opvoedkundige Doelstellings van die Skooltuin, **29**:
 22-23.
- Dagbreek en Sondagnuus**: Pretoria kry nou Hangende Winkels, **25** & **27**: 20.
- Davey, A. M.: A Perilous Mission, **23**: 32-33.
 A Macabre Affair, **25**: 29.
 Prince Christian Victor, **26** & **27**: 57-58.
 Someone Had Blundered, **29**: 28.
 Sir Winston Churchill and Pretoria: Sixty Years Ago, **32** & **33**:
 82-93.
 Muckleneuk: John or Jahn Street? **32** & **33**: 131.
 Pretoria Through Other Eyes, **34**: 19-21.
 Kaskenades te Pretoria 1872, **35**: 3-4.
 Some Recent Documentary Discoveries, **35**: 30-32.

- Davies, Miss/Mej. J. H.: The Origin of Palace Street, **1**: 6-8.
 Some Memories. Notes of Conversation with Mrs. Greenlees and
 Mrs. de Zwaan, **16** & **17**: 63-66.
 Our Indebtedness to Dr. Punt, **31**: 2-3.
- de Bruyn, H.: 'n Paar Kykies in Marktstraat, **11**: 14-15.
- de Jong, J. J.: 'n Geskikte Terrein vir die Pretoriase Kunsmuseum, **26** & **27**:
 36-41.
- de Kock, Dr. W. J.: Pretorianers van Weleer, **21**: 7-9.
 Die Ondertekening van die Vrede van Vereeniging in Melrosehuis,
 Pretoria, **28**: 9-18.
 When the Wild Cat was Hunted on Church Square, **32** & **33**: 20-23.
 Bekende Helde-akker van Suid-Afrika, **32** & **33**: 122-127.
- Dentz, F. O.: Spotprente in die Staatsmodelskool, **21**: 20.
 Die Grafsteen van Graaf Pretorius, **22**: 20.
- de Zwaan, Mev. H.: Pres. Kruger en die Staanplek van sy Standbeeld, **5**: 8.
- Dommissie, Majoor M. J.: 'n Seldsame Foto en enige Herinneringe, **12**:
 19-23.
- Dyason, Mev./Mrs. C.: In Herinnering van J. A. de Vogel, Eerste Pos-
 meester-Generaal, Z.A.R., 24: 23-24.
- Eaton, N.: The Need to Preserve for Posterity, **23**: 33-34.
 Pretoria of the Future, **26** & **27**: 11-19.
- Engelbrecht, J. P.: Burgerpark, **32** & **33**: 52-59.
- Erasmus, W. J.: Die Pretoriase Stadsaal, **32** & **33**: 117-122.
- Eybers, Dr. G. W.: Aanskou, Ons Bou 'n Nasie! **12**: 2.
 'n Suid-Afrikaanse Opelugmuseum, **16** & **17**: 69-72.
 Our First Ten Years, **26** & **27**: 6-7.
 Die Totstandkoming en Ontwikkeling van die Staatsbiblioteek in
 Pretoria, **26** & **27**: 50-57.
 Verslag—Onderhoud i.v.m. Opelugmuseum, **30**: 9-11.
 Waardering vir die Werk van Dr. Punt, **31**: 8-9.
 „Ons Vier” — “We Rejoice!” **32** & **33**: 2-3.
- FitzSimons, Dr. V.: Historical Collections of the Transvaal Museum,
1: 8-11.
 A Short History of the Kruger House Museum, Pretoria, **25**: 12-15.
 A Short History of the Transvaal Museum, **29**: 9-14.
- Geen, M. S.: The Prisoner, **20**: 19-20.
- Greenlees, Mrs./Mev. H.: A Fashionable Wedding in Occupied Pretoria,
6: 15-18.
 The Reception after the Wedding, **7**: 10-12.

- Hanisch, Dr. H.: Pretoria in die Steentydperk, **25**: 2-9.
- Hendrikz, C. F.: Dr. Willem Punt as Onderwyman, **31**: 6-8.
- Jooste, Mev./Mrs. H.: Van Toeka se Dae; Herinneringe, **35**: 13-19.
- Kleynenberg, J. A.: Boodskap van die Burgemeester van Ouddorp, **16** & **17**: 7-9.
- Kleynhans, J. P.: Ek Onthou, **1**: 12-16.
 Varia, **16** & **17**: 61-62.
 Duimnael Sketsies: Regter Jorissen, **16** & **17**: 83-84.
 Geldverduistering op Barberton, **20**: 20.
 Knoffel en Kanfer, **30**: 23-24.
- Kluijts, G. R. J.: Verslag van die Provinsiale van Riebeeckfees vir Transvaal—Pretoria, 1952, **12**: 3-17.
- Kotterer, A. C.: Pretoria se Eerste Munisipale Kantoor, **5**: 4-6.
- Kuiper, Mrs./Mev. R. E.: Charles John Beanes, **32** & **33**: 41.
- Lambrecht, J. C. D.: Voortrekkerhoogte. 'n Geskiedkundige Oorsig, **32** & **33**: 105-113.
- le Roux, Dr. I.: Lepra in die S.A. Republiek, **9**: 8-10.
- le Roux, Prof. T. H.: 'n Voorstel vir die Uitleg van 'n Wandelterrein in Pretoria, **32** & **33**: 128-129.
- Lighton, Prof. R. E.: Huldigingsrede oor Wyle Dr. en Mev. I. M. Meyer, **31**: 19-26.
- Lombard, J. A.: Vrymesselary in die Ou Dae in Pretoria, **24**: 14-22.
- Mayer, A.: The Exile of the "Villa Dubochet", **13**: 11-12.
- Meiring, Prof. A. L.: Die Uniegebou, **32** & **33**: 115-117.
- Meyer, R. S.: Boodskap aan die Personeellede van die Onderwyskollege, Pretoria, **31**: 31-33.
- Middelberg, L. R.: Enkele Herinneringe, **10**: 10-12.
- Mönnig, Dr. H. O.: Die Z.A.S.M.-Huis, **26** & **27**: 25-28.
- Morgan, C.: Herinnerings uit Oud-Pretoria, **3** & **4**: 31-34.
- Mulder, J. J.: Huldigingswoorde . . . . Nagedagtenis van Dr. en Mev. I. M. Meyer, **31**: 26-28.
- Muller, Dr. H.: Die Suid-Afrikaanse Museumwese, **30**: 5-7.
- Naidoo, M. B.: The President, **13**: 3.
- Naudé, C. H. B.: Die „Staatsmodelskool" is 'n Sieraad van die 19de Eeuse Argitektuur, **32** & **33**: 70-81.
- Nell, P. J.: 'n Historiese Skildery in die Ou Museum, **32** & **33**: 102-104.

Otto, Dr. J. C.: Die Burgemeester van Pretoria beklemtoon 'n leemte in die geskiedskrywer se benadering van ons geskiedenis, **32 & 33**: 3-5.

Peacock, Dr. R.: Straatname van Pretoria, **5**: 13-14.

Die Geskiedenis van Hercules, **6**: 3-4.

Die Geskiedenis van Hercules, **7**: 18-20.

Die Geskiedenis van Hercules, **8**: 15-16.

Die Stigting van Pretoria, **14**: 6-10.

Die Geskiedenis van Pretoria 1855-1902, **16 & 17**: 11-31.

Enige Herinneringe van Tant Malie Postma, **20**: 16-18.

Pelzer, Prof. A. N.: Die Verskuiwing van die Kruger-standbeeld: 'n Oproep, **9**: 1.

Ploeger, Dr. J.: A Wanderer's Rhymes, **1**: 11-12.

Vondse in die Staatsmodelskool, **1**: 18-19 & **2**: 14.

Waar is dit Gedruk? **2**: 14.

Two Telegrams to Pretoria, **2**: 15-16.

Uit Bewoë Tye, **3 & 4**: 3-22.

Grant of Arms, **3 & 4**: 25-28.

Die „Eeufees-Album”, **3 & 4**: 29-30.

Bekende Inwoners van die Hoofstad, **8**: 20.

Die Reisbeskrywing van Mej. Susan Miller Clary, **10**: 3-8.

Die „Koninklijk Instituut van Ingenieurs” en S. Wierda, **13**: 19-20.

Brokstukke uit „My Ervarings en Herinneringe gedurende die Tweede Vryheidsoorlog” (Kaptein Alexander George Boshoff) (in samewerking met dr. W. Punt), **14**: 11-14.

Uit die Nagelate Papiere van Mnr. J. B. Wijers, **14**: 15-18.

Herinneringe van Mev. Katharina Cornelia Peters-Louis, **15**: 14-18.

Die „Staatsmodelskool”, **16 & 17**: 47-52.

Kleinenberg en Kleynenberg, **18**: 19-20.

Albert Brodrick na Europa, **19**: 12.

Tekeninge wat verdwyn het, **20**: 4-6.

Van Elandslaagte na St. Helena, **21**: 3-6.

'n Geskiedkundige Skets van die „Mount Holyoke Seminary” **21**: 17-19.

Die Skerm- en Gimnastiekvereniging, „Transvalia”, **22**: 12-13.

Publikasies in verband met Twee Plaaslike Gemeentes, **22**: 13-14.

Die Wysiging van die Statute (Onderwysers, Z A.R.), **23**: 39-40.

„Hollands Weekblad voor Zuid-Afrika”, **24**: 11-13.

Eerwaardes Watkins en Kilner besoek Pretoria, **24**: 23.

Die Nederlandse Posmuseum, **25**: 9-12.

Die Belgiese Posmuseum in Brussel, **28**: 26-29.

Besonderhede (van verskeie persone), **28**: 31-32.

Pretoria's First Government School, **32 & 33**: 18-20.

Die Glasblasery op Eerste Fabrieken, **32 & 33**: 95-98.

- Herinneringe van Wyle Oud-Lyfwag F. J. Wulfse, **34**: 5-7.
 Dr. E. J. Evers en Pretoria, **35**: 4-6.
 Nagelate Aantekeninge van J. N. Ebert, **35**: 7-11.
- Preiss, H.: Opmerkings i.v.m. besoeke aan twee Opelugmuseums, **23**: 35-38.
Pretoria News: Silverton's Historical Landmark, **24**: 1.
 Potgieter, Prof E. F.: Pretoria -- voor die koms van die blanke, **8**: 2-6.
 Punt, Mrs./Mev. P. E.: Investigation Baines Paintings of Pretoria, **2**: 15.
 Chief Secocuni's Headring? **5**: 14-15.
- Punt, Dr. W.: Enige besonderhede in verband met Du Preezhoek, **1**: 4-6.
 Die Toekoms van Kerkplein, **2**: 1-2.
 Onderhoud met mnr. Kirkness, **2**: 11.
 1652 - 1952, **3 & 4**: 1-2.
 Ons Stad Groei, **5**: 1-2.
 Pres. Kruger en die Staanplek van sy Standbeeld, **5**: 8.
 Die Genootskap . . . se standpunt i.v.m. die Kruger-standbeeld en die toekoms van die Kerkplein, **6**: 1-2.
 'n Versameling Seldsame Dokumente en Foto's (Krogh), **8**: 1-5.
 The Fountain Lodge, **8**: 1-2.
 Waar President Kruger in 1895 en 1900 in Lourenco Marques tuis was, **11**: 23-24.
 14 Julie 1904, **12**: 1.
 'n Besoek aan Villa Dubochet, Clarens, **13**: 9-11.
 Brokstukke uit „My Ervarings en Herinnerings gedurende die Tweede Vryheidsoorlog” (Kaptein Alexander George Boshoff) (in samewerking met dr. J. Ploeger), **14**: 11-14.
 Pretoria's First Centenary 1855-1955, **16 & 17**: 5-6.
 Die Wapen van Ons Genootskap, **16 & 17**: 46.
 Die Eeufeesjaar is Verby, **18**: 1.
 Wyle mnr. Just de Loor, **20**: 1.
 Henk Pierneef, **25**: 1-2.
 Ons Genootskap 1948-1958, **26 & 27**: 2-6.
 Inspeksierapport van Pretoriase Plase Aug. 1841, **26 & 27**: 58-59.
 Heloise Greenlees. In Memoriam, **30**: 1-3.
 Woord van Waardering aan Dr. Spies, **32 & 33**: 5-6.
- Rand Daily Mail**: A Building almost as old as Johannesburg, **30**: 18-20.
- Rex, H. M.: Enige Mededelings i.v.m. die Geskiedenis van twee Erwe en 'n Straat **6**: 8-13.
 ditto **7**: 15-17.
 ditto **8**: 17-19.
 ditto **9**: 4-7.
 Sytze Wierda, **11**: 5-13.
 Die Vervaardiging, Aanbrenging en Verwydering van die Oor-

- spronklike Republikeinse Wapen en Leuse op die Voorgewel
 van die Goewermentsgebou, **15**: 6-13.
- Albert Brodrick Winkelier en Digter van Ou-Pretoria, **18**: 2-12.
 Die Rustenburgse Kruger-Standbeeld, **19**: 7-12.
- Diverse Gegewens i.v.m. die Oprigting en Opening van die Staats-
 Modelskool, **22**: 9-12.
- Pretoriuskloof, **22**: 14-17.
- Klaas van Rysse, Jr., **23**: 26-32.
- Walter Battiss se Sesjarige Verblyf in Rustenburg (1923-1929), **25**:
 15-18.
- Musiekaande by die Familie Middelberg in die Z.A.S.M.-Huis,
26 & 27: 29-35.
- Die Vestiging van Indiërs in Pretoria, **28**: 29-31.
- 'n Petisie in sake „De Botanischen Tuin” (Burgerspark), **30**: 20-22.
- Die Stigting van Pretoria en die Voorsiening van Gewone en Gods-
 diensonderwys tot 1 Nov. 1859, **32 & 33**: 13-17.
- John Hunter McLea, **32 & 33**: 60-61.
- Historiese Besienswaardighede in en rondom Pretoria, **34**: 3-4.
- Rissik, G.: The Kruger Miniatures, **16 & 17**: 56-60.
- Roberts, Adv. A. A.: Of Beautiful Oaks and a Drawing, **5**: 19.
 The Old Oak Trees, **13**: 17-19.
- Rodda, Mrs./Mev. T. J.: Memories, **18**: 13-15.
 Ditto **19**: 13-20.
 Ditto **20**: 7-15.
 Ditto **21**: 10-16.
- Roode, Mev./Mrs. A. J.: Dr. en Mev. I. M. Meyer. In Memoriam, **31**: 10-15.
- Roos, S. G.: Die Aandeel van William Skinner in die Ontwikkeling van
 Pretoria, **32 & 33**: 35-41.
- Roukens, Dr. W.: The Netherlands Open-Air Museum, **22**: 5-8.
- Schoeman, S. J.: Die Staatsbiblioteek 1883-1900, **32 & 33**: 66-69.
- Spies, Dr. F. J. d. T.: Die Oorsprong van Ons Straatname, **1**: 16-17.
 Ditto **2**: 16-18.
 Ditto **5**: 16-17.
 Ditto **6**: 13-15.
 Ditto **8**: 14-15.
 Ditto **9**: 11.
- Forte en Verskansings om Pretoria, **16 & 17**: 73-79.
- The Open-Air Museum, **22**: 2-5.
- Uit die Briewe van Sir Arnold Theiler, **23**: 9-18.
 Ditto **24**: 2-10.

- Die Skooltuinekompesisie, **25**: 19.
 Die Genootskap Oud-Pretoria se Tienjarige Bestaan — 'n Oorsig,
26 & 27: 20-24.
 Uit die Briewe van Arnold Theiler, **26 & 27**: 42-49.
 Ditto **29**: 24-28.
 Dr. Willem Punt en die Genootskap Oud-Pretoria, **31**: 3-6.
 Uit die Briewe van Arnold Theiler, **32 & 33**: 99-102.
 Pretoria se Eerste Uniedag, **32 & 33**: 113-115.
- Steyn, E. C., Mej./Miss: Onthulling van die Naamplaat van „Huis Meycr,”
31: 28-29.
- Steyn, J. M.: Elke Tuin is 'n Voortsetting van die Skeppingsplan, **25**: 19-23.
 Strydom, Dr. S.: Hartebeestpoort Nr. 308, **30**: 15-16.
- Die Transvaier**: Die Pretoria-Tuine Laerskool neem Wisselskild vir Tweede
 keer in Ontvangs, **25**: 23-26.
 Dr. Gerard Moerdyk. In Memoriam, **29**: 2-3.
- Valks, Dr. J. A.: De Bruyn se Skoenwinkel, **3 & 4**: 22-23.
- Van Aardt, Dr. J. M. H.: Vier Bestuursvorme binne een Dekade, **6**: 19-20.
 Ditto **7**: 12-14.
- Van den Berg, L. J.: Toespraak (Skooltuinekompesisie), **29**: 19-20.
- Van den Heever, Mev./Mrs. M.: Maria van Riebeeck, **7**: 8-10.
- Van Rooyen, Mej./Miss H.: Toespraak (Skooltuinekompesisie), **34**: 17-19.
- Van Rooyen, Dr. T. S.: Oorlog en 'n Koerant, **2**: 18-20.
 Ditto **3 & 4**: 38-40.
 Pretoria is nie gestig om as Regeringsetel te dien nie, **5**: 9-12.
 Boekbespreking — **Die Pretoriase Normaalkollege** deur Prof. C.
 K. Oberholzer, **5**: 19-20.
 Die Kronieke van Wallmannsthal, **10**: 15-20.
 Ditto **11**: 16-22.
 Ditto **12**: 24-28.
 Ditto **13**: 12-17.
 Ditto **14**: 18-20.
- Van Tonder, B. M.: Die Behoeftte aan meer belangstelling in Geskiedenis,
26 & 27: 10-11.
- Venter, Dr. H. J.: Die Pretoriase Tronk in die Dae van die Z.A.R., **14**: 2-5.
- Viljoen, Ds. D. J.: God Spreek deur hulle Dood, **31**: 15-19.
- Visse, J. H.: Toespraak, **9**: 19-20.
- Vlok, J. C.: Digterlike Ou Pretoria, **2**: 12-13.
- Wepener, F. J.: 'n Wandelterrein vir die Stad Pretoria, **32 & 33**: 130-131.

WIERDASTRAAT

ONGETWYFELD sal die lesers van „Pretoriana” met my saamstem dat die Ou Goewermentsgebou, soms ook die „Ou Raadsaal” genoem en wat oorspronklik as die „Staatgebouw” beskryf is, een van ons mees waardevolle monumente uit die dae van die Suid-Afrikaanse Republiek is.

Ook met betrekking tot die boustyl waarin hierdie eerbiedwaardige gebou ontwerp en uitgevoer is voel die aandagtige aanskouer nie alleen ’n gevoel van eerbied en ontsag opwel nie, maar terselfdertyd is jy geneig om hulde te bring aan die skepper van hierdie indrukwekkende bouwerk, die amptelike departementshoof van „Publieke Werken”, mnr. Sytzé Wierda.

En dan dink jy verder. Behalwe op die hoeksteen van die gebou het die naam van mnr. Sytze Wierda nêrens in die omgewing van die geskiedkundige Goewermentsgebou en Kerkplein bewaar gebly nie.

En o.i. verdien mnr. Wierda en sy talryke skeppings in die ou Republiek tog werklik meer as om in die so bekende en berugte vergeetboek te bly.

Is daar nie ’n moontlikheid om, naby die Goewermentsgebou, ’n versuim goed te maak nie? Ons het ons gedagtes laat uitgaan in die rigting van die straatjie wes van die Goewermentsgebou, ’n straatjie waarvan ’n groot aantal van ons stadsgenote ongetwyfeld ook nie weet dat sy amptelike naam Parlementstraat is nie, ’n naam wat van kort na 1900 is en o.i. van geen historiese waarde is nie. Ons voorouers het die naam Parlement selde gebruik. Voor 1900 was die gebruiklike bewoording die Volksraad en tans verbind ons die begrip Parlement met Kaapstad.

So’n naamsverandering sal geen verwarring teweeg bring nie, want indien ons goed ingelig is, is die grond ten ooste en ten weste van die beoogde straatjie provinsiale grond.

Ons wil graag die mening van ons lesers in verband met die aangeleentheid verneem en sal dit ook waardeer indien die bestuur van die Genootskap aandag aan hierdie gedagte sal skenk.

DR. JAN PLOEGER.

[According to Troye’s plan of Pretoria and suburbs (circa 1890) *Parliament Street* was once known as *Koch Lane* — map collection of the Transvaal Archives, S.1/4.—Ed.]

OLD PRETORIA ASSOCIATION

Annual Report 1961

I HAVE pleasure in submitting the annual report for 1961.

During the year there was a heartening increase of membership which, with the inclusion of schools and other institutions, reached the figure of 240.

The Executive Committee consisted of:—

Chairman: Dr. G. W. Eybers.

Vice-Chairman: Mr. N. Eaton.

Treasurer: Mr. G. Rissik.

Secretary: Mr. J. D. Bodel.

Editor: Mr. A. M. Davey.

Assistant Editor: Mr. H. M. Rex.

Business Manager: Mr. T. E. Andrews.

Archivist: Major H. de V. du Toit.

Members: Dr. W. Punt, Dr. N. A. Coetzee, Dr. T. S. van Rooyen,
Dr. J. J. N. Cloete and Mr. J. F. Preller.

Major du Toit resigned from the committee during the course of the year.

The Executive Committee met at frequent intervals and gave its active attention, *inter alia*, to the preservation of noteworthy old structures, in particular the remaining arches of the Harmony Railway Bridge and the Bras Pereira House, the latter being closely linked with the projected Open Air Museum.

The planning scheme for the city again received attention, especially the future of Church Square. At a general meeting on the 21st November, 1961, after some debate, it was resolved that the Association would lend support to those candidates for municipal elections of 1962 who would undertake to support the preservation of Pretoria's character and its historic buildings. At this meeting three very interesting addresses were delivered.

- (1) „'n Nuwe Voorkoms vir Kerkplein” (by Mr. P. Roelf Botha).
- (2) „Die Opelugmuseum te Arnhem” (written by Mr. P. F. Coetzee).
- (3) „Dieper waardes uit ons verlede” (by Dr. T. S. van Rooyen).

The Committee was glad to have been able to assist the Transvaal Provincial Administration with its advice in planning and in securing the services of Dr. J. Ploeger to write a history of the Administrator's residence, „Overvaal”.

A proposal that plaques be erected on historic sites and buildings has evoked a response from the City Council indicating that it is interested in the scheme. A sub-committee compiled a list of possible places to be commemorated in this way and the matter is to be discussed with representatives of the Council in the near future.

Financial stringency resulted in issues of *Pretoriana* being produced in plainer form than usual; I am pleased to report, however, that printed and illustrated issues will again appear soon. Our magazine has reached its eleventh year of issue.

The school gardens competition was again held and the trophy was retained by its last holders, the Rachel de Beer School, Wolmer.

We wish to thank the City Council for its continued financial assistance and support.

Finally, I wish to thank all the members of the Executive; they gave much of their time and energy to furthering the interests of your Association.

G. W. EYBERS, *Chairman.*

February, 1962.

GENOOTSKAP OUD-PRETORIA

Jaarverslag 1961

DIT is met genoë dat ek hiermee die jaarverslag vir 1961 aan u voorlê. In die loop van die jaar was daar 'n bemoedigende vermeerdering in die Genootskap se ledetal. Tesame met die skole en ander instellings, staan die ledetal tans op 240.

Die Bestuur was as volg saamgestel: —

Voorsitter: Dr. G. W. Eybers.

Vise-Voorsitter: Mnr. N. Eaton.

Penningmeester: Mnr. G. Rissik.

Sekretaris: Mr. J. D. Bodel.

Redakteur: Mnr. A. M. Davey.

Assistent-Redakteur: Mnr. H. M. Rex.

Sakebestuurder: Mnr. T. E. Andrews.

Argivaris: Maj. H. de V. du Toit.

Lede: Drr. W. Punt, A. N. Coetzee, T. S. van Rooyen, J. J. N. Cloete en mnr. J. F. Preller.

Maj. Du Toit het in die loop van die jaar as lid van die Bestuur bedank.

Die Bestuur het gereeld vergader en, o.a., sy aandag bestee aan: die bewaring van belangrike ou bouwerke, veral die oorblywende boë van die vroeëre Harmonie Spoorwegbrug en die Bras Pereirahuis, waarvan lg. 'n plek sal kry in die voorgestelde Buitelugmuseum.

Die verkeersplan vir Pretoria het opnuut aandag gekry en veral die toekoms van Kerkplein. Tydens 'n algemene vergadering op 21 November 1961 is na 'n bespreking besluit dat die Genootskap sy steun aan dié kandidate vir die stadsraadsverkieping van 1962 sou verleen wat sou onderneem om die karakter van Pretoria en sy historiese geboue te bewaar.

By geleentheid van daardie vergadering is drie interessante toesprake gehou: ---

- (1) 'n Nuwe voorkoms vir Kerkplein (deur mnr. P. Roelf Botha).
- (2) Die Opelugmuseum te Arnhem (opgestel deur mnr. P. F. Coetzee).
- (3) Dieper waardes uit ons verlede (deur dr. T. S. van Rooyen).

Die Bestuur het hom verheug oor die feit dat hy instaat was om aan die Transvaalse Provinsiale Administrasie bystand te verleen in die vorm van advies insake die navorsing en opstelling van 'n geskiedenis van die Administrateurswoning, „Overvaal”, en die verkryging van die dienste van dr. Jan Ploeger vir die navorsing en teboekstelling van die geskiedenis daarvan.

'n Voorstel dat muurplate op historiese geboue en terreine aangebring word, het 'n gunstige reaksie van die Stadsraad uitgelok. 'n Subkomitee van die Genootskap het bygevolg 'n lys van moontlike plekke wat in aanmerking kan kom vir muurplate, saamgestel, terwyl die aangeleentheid binnekort met verteenwoordigers van die Stadsraad bespreek sal word.

'n Gebrek aan voldoende fondse het tot gevolg gehad dat enkele uitgawes van „Pretoriana” 'n eenvoudiger voorkoms gehad het in vergelyking met vroeëre uitgawes. Dit is vir my egter aangenaam om te rapporteer dat gedrukte en geïllustreerde uitgawes spoedig weer sal verskyn. Ons mondstuk het so pas sy elfde jaar van publikasie binnegegaan.

Die skooltuinekompetisie het vanjaar weer 'n keer plaasgevind en die skild is vir 'n tweede keer deur sy vorige houers, Rachel de Beerskool van Wolmer, verower.

Graag wil ons die Stadsraad van Pretoria baie hartlik bedank vir hulle voortgesette geldelike bystand en ondersteuning.

Ten slotte wil ek ook graag die bestuurslede van ons Genootskap bedank; elkeen van hulle het baie van hulle tyd en kragte aan die bevordering van die belange van u Genootskap bestee.

G. W. EYBERS, *Voorsitter.*

Februarie 1962.

Die Redakteur beskik oor eksemplare van sekere
ou uitgawes van *Pretoriana* wat teen billike pryse
aangekoop kan word.

The Editor has copies of some of the previous
issues of *Pretoriana*; these may be purchased at
reasonable prices.

Genootskap Oud-Pretoria

(Gestig: 22 Maart 1948)

Ons doel: Om te waak oor die geskiedenis van ons stad en distrik.

Association Old Pretoria

(Founded: 22 March, 1948)

Our aim: To preserve the past for the future of our city and district.

BESTUUR:

EXECUTIVE COMMITTEE:

Ere-President — DIE BURGEMEESTER VAN PRETORIA — *Honorary President*

THE MAYOR OF PRETORIA.

Voorsitter — DR. G. W. EYBERS — *Chairman*.

Ondervoorsitter — Mnr./Mr. N. EATON — *Vice-Chairman*.

Sekretaris — Mnr./Mr. J. D. BODL — *Secretary*.

Penningmeester — Mnr./Mr. G. RISSIK — *Treasurer*.

Redakteur — Mnr./Mr. A. M. Davey — *Editor*.

Assistent-redakteur — Mnr./Mr. H. M. REX — *Assistant Editor*.

Sakebestuurder — Mnr./Mr. T. E. ANDREWS — *Business Manager*.

Lede — Dr. W. PUNT — *Members*.

Dr. J. J. N. CLOETE.

Mnr./Mr. J. F. PRELLER.

Dr. N. A. COETZEE.

Dr. T. S. VAN ROOYEN.

Verteenwoordiger van die Stadsraad/Representative of the City Council:

Mnr./Mr. T. H. JANSE VAN VUUREN,

Burgemeester/Mayor.

Bydraes moet asb. gestuur word aan: Die Redakteur, Frans Oerderstraat 109, Groenkloof, Pretoria.

Contributions to be sent to: The Editor, 109 Frans Oerder Street., Groenkloof, Pretoria.